

Latweefchu Awises.

Nr. 52.

Zettortdeenà 29. Dezemberi.

1860.

Sirfniga pateiziba Latw. Awischnu draugeem.

Ar scho Nummeri Latweefchu Awises beids fawu trihs-defmit dewitu gadda gabjumu. Gan garxu muhschu winnas jaw pa Latweefcheem irr staigajuschas, gan wif-fadu dsirdejuschas, labbu un kawnu. Gan dascham lep-nam, paschtajnam un zeetsirdigam zilwekam irr ihtas parahzitajas un zella-rabditajas us Kristu un muhschign dshwofchannu bisuschas. Turprettim daschu mihtu lassitaju atkal eepreezinajuschas itt falsdi; tam wiffadas patihlannas sinnas itneddekas atnesdamas pehz firerahn eefahrojabs wiffi, kam ween irr Latweefchu mehle. Kad nu muhsu Awises fawu gadda gabjumu ar Deewa paligu beids, un nu fataisabs us jawnu gaddu fawu zelku no jauna fahst; tad ne warr aismirist wehdigu „ar Deewu“ wezzam gaddam doht, eelsch kuzra winnas dandf labba mantojuschas.

Wispsirmal Awises dohd jo farstu pateizibu zeen. ap-gahdatajam, kas ne-apnizzis ar to publejabs winnas pa gohdam iswaddiht pee Latweefchu tantas bebr-neem. Ar to paschu pateizibas gohdu krobne wiffus fawus mihtus paligus, kas ar sawahn dahwanahn irr palibdsjesuschi Awises til brangi ispuschoht, tahs jo patihlannas darriht wiffieem lassitajeem. Lai Deews dohd, ka ir us preefschu Zubs fawu rohlu ne atwiltu, bet palibdschu jo prohjan, ka gaisma un atshchana pee muhsu tantas augtin peesaug.

Tad nu beidscht wehl Awises wiffieem lassitajeem dohd itt leelu pateizibu par to, ka mihtigi tahm weem fawu paspahrué effect dewuschu, ne-apnikluschi klanstees tahs dahqas mahjibas, fo winnas Zums irr dewuschas.

Ta nu Latw. Aw. 39tais gabs faweem mihtieem us-turretajeem sirfnigas pateizibas uodewis, wiffieem wehl labbu laimi us jawnu gaddu ta Kunga swebhtá meerá nodshwoht!

—b—g.

Ta schi balss no Widsemmes pateiz par Latweefchu Awischnu. Ka tad nu meh, tee Awischnu gabdataji, paliktum ne-isdewuschu jo sirfnigu pateizibu Deewam un zilweleem par tahdu tejjamu augligu gaddu, fur labbi gabjis un atkal 3½ stints lassitaju wairak peenahfuschi flah, neká pehrnaja gadda bijuschu. Sirde preezajabs

un pateizabs redsoht, ka Deews Kungs to gabjumu paschlibris un Latweefcheem irr labb prahts pee tahm. Is-dewigs zelsch bijis un gan arri wehl buhs tadeht, ka fawos 39 gaddos israhdijschees: ka kahda gohdiga krisfiga mahte, kas ar sirfnigu mihtestibu un gudru prahtu us to ween darbojabs, ka mihtee namma behrni buhta deewabihjigi, gohdajami un labbi pabrtikluschi. Tizzam, mahtes wahrdu labprahst dohfeet. Jo behrna gaddus un jaunetta weeglu prahtu fenn atmettuse, prahtigu deewabihjigu lauschu fahrtá buhdama, ar mahtes mihtestibu darbojabs un suhdijabs par mihtaku ihstu labflahschannu pee meefas un dwebseles. Tahdal mahtei gohdigi namma un maifes behrni tad arri labprahst peeturrah. Lai nu arri leelá behrnu pullá allasch gaddabs tahdi, kas dohmajabs buht gudrak un labbati pabrtikluschi bes krisfigas mahtes balss un rohlahm; jo ta pasaule un winnas gabrdumi tahdeem leefabs buht dandf labbati; pasanguscheem ne waijageht wairf mahtes deewabihjigas muttes; pasaule dohdohht labbaku padohmu; — tad schi tamdeht ne kawnojabs, bet jo sirfnigi Deewu luhds un ruhpejabs jo ne-apnikluse ir par scheem itt ka par teem zitteem.

Schi mahte, — lai tai paleel schis gohda wahrds, — fawu nammu naw taisjuse us snultim, bet us to ihstu klints kalnu, us to grunti, kas jaw irr list — Jesu Kristu — un sinnam, ka zittu ne buhs list. Tadeht tizz, ka nekahds pasaules webjsch nedf kahdi pluhdi, kas gan labprahst lauschabs wirsa, winnas nammu ne ap-gahsths, bet ka pascha wehtru laika tas Kungs tahdu nammu pats gan pasargabs, fur winna gohds un ta Kunga kaudis mahjo.

Tahda tizziba wezzu gaddu beidscht un us jauna gadda dshwi ta Kunga scheschlastibu un swebhtibu par fawu nammu un mihtieem namma behrneem peeluhgdama, schi pas-preefsch isdohd Karstu firds pateizibu tam Wisfangstakam debbesis, kas 39 gaddus fawu scheschlastibu un swebhtibu winnas nammom til baggati dahwanajis. Usluhlodama tohs 39 gaddus un redsoht, kahdi bijuschu un kahdi taggad palikluschi mihtá Latweefchi, — winnas garrigi maifes behrni, fo sirfnigi lohpupe, — tad lihqmojabs, ka labbu fohtli spehruschu us to zelku, kas wadda pee ihtenas labflahschannas. Bet tahda pree-

få, så jaw mihliga mahte, arri ruhpejabs: så namma behrneam til lihds gallam isdohtohs tabdu zekku gohdam noftaigabt, så no pafaules ne-apmahuiti ne nogreeshahs un ne nomaldahs, un tadehl ar prahtigu un laipnigu balfi zil fpehdama firfuitigi labpraht mihlakeem rahda tabs ihftas pehdas, fauldama, lai winnai til peeturrahs; jo gudri gan waddifchoht un smeckigu derrigu malfi dohfoht, lai buhtu ftatqajohht labba fpehå. Un irr gan, så gohdam nahfufchi un wehl nahf.

Kad nu galdi bijufchi pilni, un maifiti gohdam ehdufchi zil Deems bij dewis, un kad namma mahtei ollafch leels preeks, ja ehdeju leels pulks un ja teem eet pce firds, tad fchi preezigå firdi pateizahs un wehlejahs, så teem allafch buhtu labba weffeliba un labs prahts winnas maifiti jo prohjam hauidiht. Un ja nu arri pulkå gaddijees ir tahds ehdejs, så wainotajs buhdams, niz zinajis un minnis ar fahjam mihfo maifiti, — tad jelle pafcham par negohdu un grehfu — un mahtes mihligais prahts to ne peeminn un ne aprahj, bet preezajahs par teem zitteem, så ar pateizibu pa-ehdufchees.

Preezadamees peeminn un firfuitigi pateiz wiffeem teem, så gohdam darbojufchees, så namma mahtei wiffi fchuhni, pagrabi un flehts apzirknes peebahfti bijufchi, så så nammam nelahds truhfums naw bijis. Strahdneefceem fweedri pluhdufchi! Lai Deems kungs, så labpraht gohdigus fweedrus fwehti, tad teem baggatigi atmafå un teem dohd jo labbu weffelibu, darbigu rohfu, gudru galwu un labbu firdi jaunå gaddå wehl jo mundri ftrahdant un peepalihdfeht wiffus barwoht ar weffeligu un gahrdu barribu. Zittu algu, mihlee gohdigi ftrahdneeft juhs ne gribbeet, så tillai to, lai maifes behrni ihfti pahrti kufufchi gohdå landis buhtu un paliftu. Un pateefi — ta irr ihfta gohdå mafå! Lai Deems jums to dahwana! — Bet ja nu ir tee ne irr nepateizigi, så to labbumu bauda, un tapelz labpraht finnatu, kuzkam japateizjahs, tad isteikfim ir fchi gaddå katweefchu Awifchu laffitajeem juhfu gohdå wahrdu:

1. Zeen. Barons v. Firds, Zeligawå no R. (v. F.) 1.
2. — Barons Schöppingl no Salkasmuifch. no R. 1.
3. — Katweefchu draugu beedriba 9.
4. — Berent, Ribgas mahzitajs no W. (B-t.) 1.
4. — Brasche, Ribzes — no R. (-e.) 14.
6. — Büttner, Kabilles. — no R. 2.
7. — Dr. I. v. Dieterich, Zumpraweetes dsimts kungs no R. 6.
8. — Döbner, Kalzenawas — no W. (-r.) (D-r) 10.
9. — Dirne, Lehrpatas — no W. 2.
10. — Gläfer, Dundangas — no R. (Gl.) 1.
11. — v. Grot, Apprikkes — no R. 2.
12. — Grüner, Subbates — no R. (Gr.) 29.

13. — Grüner, Dinburgas — no W. (Gr-r.) 8.
14. — Heerwagen, Gaujenes — no W. (***) 1.
15. — Kwall, Puffes — no R. (K-ll.) 9.
16. — Klafsfohn, Salkasmuifch. — no R. (K-n.) 3.
17. — Knieriem, Pehteruppes — no W. (Kn-m.) 2.
18. — Kügler, Mas-Sallazes — no W. (G. K-r.) 3.
19. — Kupffer, Dalbes — no R. (S. K-r.) 4.
20. — Meyer, Alfojes — no W. (.) 1.
21. — Pegau, nelaiåa — no W. (-g-v.) 2.
22. — U. Peitan, Lubahnes — no W. (U. P-n.) 1.
23. — v. Raifon, Keel-Auzes prahwefts no R. (R.) 1.
24. — Sokolowski, Raumas — no W. 1.
25. — Schulz, Zeligawas — no R. (S-z.)
26. — Schilling, Gulbenes — no W. (G. S-g.) 1.
27. — Smedriah, kandidahts no R. (S-gb.) 3.
28. — Starck, Ribgas — no W. (St.) 2.
29. — Sunte, kandidahts no W. (S-e.) 3.
30. — Vogel, Landohnes — no W. (V. g. l.) (R. V.) 4.
31. — Walter, Widsemnes bifkaps no W. 1.
32. — Weyrich, Diggenajas — no R. (-v-) 1.
1. — Bergmann, Bahrtes ffohlm. no R. (B. V.) 4.
2. — Bergmann, Dschrbenes ffohl. no R. (B-nn.) (B-g-nn.) 15.
3. — Bergmann, Zibrawas ffohlm. no R. (B. V.) 1.
4. — Böttcher, Bramberganmuifchas ffs. no R. (B-t-r.) 3.
5. — Blumberg, Zrmelawas ffl. b. no R. (G. B-b-g.) 2.
6. — Drenger, Mundales fl. no R. (D. F. Dr-r.) 1.
7. — Friedenbergh, Sebnges fl. no R. (F-d-g.) 1.
8. — Gibbeil, Zeligawas zeetuma ffohlm. no R. 1.
9. — Janifchewfka kungs Zeligawå (J.....i.) 26.
10. — Kahnberg, Zeligawas ffl. b. (K. K-b-g.) 1.
11. — Kiewers, Kalletes dahrfu. no R. (K. K-s.) 8.
12. — Kronberg, Bauftas ffl. no R. (K. K.) 27.
13. — Kufchinsky, Gaweefes buhmeif. no R. (K. F. W. K-v.) 1.
14. — Leepin, Zeligaw. Kreew. ffl. no R. (L. v. n.) 6.
15. — Paulin, Welkammuifchas fl. no W. (P. P-n.) 1.
16. — Rheinberg, no Ribgas W. (R. R.) 1.
17. — Sandberg no R. (S-d-g.) 3.
18. — Sarring no R. (S-r-g.) 2.
19. — Schkehrberg, Wezs-Gulbenes ffl. no W. (-b-g.) 9.
20. — Schlubber, Keepajas ffl. no R. (S. S-r.) 4.
21. — Schönberg, Gramdes ffl. no R. (G. F. S.) 83.
22. — Schönberg, Kuzawas ffohlm. no R. (Schr. S-g.) 5.
23. — Schwanberg, Leeges ffl. no R. (S. S-nb-g.) 4.
24. — K. S. 3.

25. — Seewald, Zeligawas foflas kungs no R. (—D.) 122.
 26. — Siele, Aisputtes pils fl. no R. 1.
 27. — Sinnuf, Bfifchumfifchas pag. ffrifhw. no W. (3. S—f.) 1.
 28. — Spiefs, Semmites fl. no R. (—) 25.
 29. — Ulpe, Dferbenes fl. no W. (R. U.) 25.
 30. — Weibdorf, Kohneffes fl. no W. 1.
 31. — Weinberg, Schufhtes fl. no R. (G. W—g.) 2.
 32. — Weinberg, Illufhtes fl. no W. (W—g.) 4.
 33. — Zeuler, Greeses fl. no R. (M. G. 3.) 1.

Leelu pateizibu arri dohdam teem, kas mihligi fa- a izi na jufchi Awifchu laffitajus un ifneddetas til lohti pubhejufchees ar teem laizigeem Awifchu darbeem, kas pateefi gau naw patihkami, bet grifhti deefjan. Ja laffitajaji redsetu ar azzim, zil ruhpiigi Awifchu namma ar tabm tuhftofchahm lappinahm darbofahs, lai ifktra fa- wu zellu riliigi warretu noftaigabt; ja apufhotu, fa druffas namma gobdiga fezzera lunga piffti ne-apniffu- fchi pa tabm fimts tuhftofchahm fmalzinahm alwas raf- ftu-fihmitahm grabhtahs un pubhejabs tabs falaffiht un falift par gudreem wahrdeem; ja peegahjis flahst pats fahktu melleht un lohpä falift tilfai weenu weenigu druf- las rindi, un ja ar tumfchahm azzim newalkas laifä pa- fcham buhtu ja-iffkaidro fcho rafsin fihmitu miffefchahabs pulku, tad ne dohmajoht wairf ne teefatu ir to leelaku miffefchahabs, bet pateiltu no frds par wiffa gadda leelu publiku, un fa pafcham ar to naw japhulejahs.

Tä tad nu itt wiffaem Awifchu draungeem dewufchi gob- du un pateizibu par jubfu labbu prahtu wezzä gaddä, tad jums wiffalabbafu laimi us jaunu gaddu wehledami, jums wehlejam wehl jo labbafu frdi un prahtu, kas jo pree- zigi nahf un feidsfahs, lai wiffi galdi mihligai namma mahtei buhtu pilni ar iffalkufcheem ehdejeem.

Us to al kungs, fwehti tu ar fawu tehwa rohfu un fchebligu frdi itt wiffus, dahwinadams augligu un fweht- tigu gaddu pee meefas un pee dwehfeles pehz tawas lee- las apfchehlofchahabs eelfch Zeju! Tä luhdsfahs no wif- fas frds Jubfu

R. Schulz,

Latweefchu Awifchu apgabatajs.

Kahds wahrds par wezzeem labbeem laifeem.

(Stattees Nr. 48.)

Birgeri un femneeki til drihffteja tabdas drehbes wal- fahf un tahdus ehdeenus ehft, kas teem bij iswehleiti. 13tä gaddu fimtent aisdleedse Entanté fihchu zepures un bifkes. Wahfsemme bij til waldineekeem brihw ka- reetes braukt. Sprantschu Rehnifch Wiblipf IV.

aifledse birgerem selta leetas ar dahrgaem almineem un dahrgus kufchofus. Weefifbas birgerem ne bij brihw wairaf ne lä 2 riftes un weenu fpefka-fuppu ehft, Enten- dexu Rehnina Eduarda III. laifds 3 riftes, fo til bij 2 reifes brihw fneegt. Sprantschu Rehnina Ludwika XII. laifds neweenam ne bij brihw bes Rehnina iswehle- fchahabs fudraba jeb selta leetu par wairaf lä (pehz muhfu naudas) 3 rubl. wehribas pifft. Rehnifch Fndriks III. aifledse birgerem apfelltitas fohta, alwas, dfe- fes un ahdas leetas. Kad tabbafas pihpefchana us- nahze, pawehleja Turku Sultans (1610tä gaddä) fatram, fo pee pihpefchahabs fatrahpija, (fchibbutu) zaur deggonu isdurt un tä pihpetaju pa eelahm weft. 1634tä gaddä tappe pihpefchana ar nahwi apftrahpeta. Pahweffs Ur- bans VIII. un Junozenjis XII. draudeja 1624tä gaddä fatram, kas fchnauzamu tabbafu bafnizä lihds nemm, ar lahiteem. Sultans Murats IV. aifledse 1633fchä gaddä fappijas dferfcham pee nahwes ftrahpes. 1766tä gaddä aifledse Efenes waldifchana femneekeem fappiju diert pee 10 dahld. ftrahpes; Ideseime tapat tappe bir- gereem un femneekeem fappijas dferfchana pee 6 gul- fcheem ftrahpes aifleeqta. Muhfu Awifchis naw ruhmes wiffu ifteift un israhdiht, fa wezzi laifi naw tee wif- labbee laifi bijufchi, — bet taggadeji jauni laifi, we mabziba un prahta iffkaidrofchana, brihwefiba, taifniba un pateefiba pee teefahm atrohnama, irr labba f i laifi. Wiffas drehbes un jittas maijadifbas irr pilnigafas un labbafas tappufchas, tä fa taggad daschs nabbaga dar- ba wihre warr fawu lambariti labbafi un glihtaki eerif- teht, nelä wezzds laifds baggati laudis un ir pafchi Wirfti un waldineeki. Erzogam Albam, fo weeminne- jam, bij gan Madrides pilli 400 fullainu lambari, bet neweena fahla, fur tas buhtu augftus weefus warrejis gohdam usneht. Kahds Rehnifch bij tas weenigais fawä femme, kam weens pahris fihdes feffu bij; tahs tas leeneja fawam minifteram, kad fchis Sprantschu wald- neefa weetneeku fanehme. 17tä gaddu fimtent til fahle wiffi birgeri freetmus lohqus fawahm iftabahm taiffiht. Kad nu fahstiju, fa diwi andekla kreffli bij wifis gresmums weenas Rehnineenes, tad mehs taggad apfihmejam leelu nabbadifbu fahba zilwefa, kad mehs falkma: „Win- nam naw ne kreffla muggurä.“ Kad nu wehl apdohma- jam, fa taggad pa freetneem zelkeem, fchoffejahm, ar dampratteem un dampfluggeem ihfä laifä tur warram no- fkrete, furep payreeffch neweenam, leela tahkuma un flifta zekka labbad, ir prahtä ne eefritte nobraukt; kad apdoh- majam, zil ahtri taggad ar mafchinehm warr wiffu is- darriht, ar telegrawi fimnas laifä u. t. j. pr., tad fatram ja-atmett tahs gekkigas runnas un dohmas par „wezzeem labbeem laifeem“ un japreezafahs fa tas fchinnis jaunds

laifds dshwo, fur wairf burwjus un ragganas ne fadedsina, un latrs warr gebrttees un dshwoht kã spehji un tihl.
—Id.

Rahds wahrds par laifu labbumu.

Baifs atkal sohli us preefschu pafpehris; gaddam gals. Tabdã briedi mums schis tas peekriht pee prahta, so zittahm reisehm mas fo pabrdohmajam. Tã arri peeminam scho to, so par wezzeem un jauneem laifeem dstrdejufchi un lassijufchi. Ne fenn wehl wisseem bij tabds eeraddums, tohs wezzus laifus fas sijn zil angsti isflaweht, tohs jaunus wainoht. Taggad atkal jauna mohde uslibhdusi; taggad nemm itt sibwi tohs wezzus wainoht, tohs jaunus fas sijn kã isflaweht. Kurzeem tad nu warretu buht ta taifniba? Mums rabdãhs — til jan buhs tabs taifnibas weeneem, til obtreem! Mums tafschu jafalka tã: Jaunee laifi irr wezzu laifu behrni. Ja nu wezzee tabdi flikti bijufchi, jaunee tabdi labbi, — fur tad tabdeem flifteem wezzaleem tabdi teizami behrni raddufchees? — Ja obradi — kã tad nu buht tabdi wezzafi flawejami, fas sawns behrnus til flikti audsejufchi? — Wehl obradi mums wajadsetu apdohmaht: jaunee laifi, kã labdi sarri, kã gallone no wezzo laifu zelma isaugufchi. Kad nu gallone un sarri us to zelmu fazzitu: Nè, labdi mehß smalki un lohfi, labda mums lihdsena mija, labdas mums salkas lappas, labdi lohfschi balti un farlamt seedi, — bet labds tu effi nekohfsch, ruwßch! Woi tad ne warretu zelms scheem atteikt prettim: Zuhß leekufi, fas juhs buhtut, kad es juhs gaisã ne zeltu? — Zeefcham wezzee laifi dafchadi prett jauneem warretu turretes, un us scheem fazzihl: Zuhß gan pee wiffahm buhschanahm effeet, tã falkoht, eegabjufchi tat leelã grabmatã, — bet woi bes muhsu WZes? Zuhß kohfschus dahrus effat eetaifjufchi, bet fur, ja ne muhsu plehsu-

mõs? To ne peemirstat. Un wehl: Zums wairaf nau-das ne mums bij; mums bij mafaf wajadsetu; jums jo gabrdi kummoßi, mums jo gabrda mitte un jo weffela firds; jums jo smalki un jo gabrdi dsehtreent, mums jo mas dserchanas; jums wairaf aptehku un daktaru, mums wairaf weffelibas; jums jo mundra lusteschana, mums wairaf walfas; jums jo abtra fajnnaßchanaß, mums jo mas plahpafchanaß un mellu; jums wairaf gaismas un labbaku brillu, mums jo gaischas azzis. Tã wehl dafchu zittu buhschanu wezzee laifi jauneem prettim warretu minneht. Bet, warreht weens obrts lasflitajs mannim pahremittis: Tas irr wezzo laifu drangß; tas grihb, lai atkal gar semmi lohßchmajam! — Nè, drangß! Lai es arri to lustigo gawilsetaju un aplamo jauno laifu flawetaju rindã ne stahschu, tomeht libds ar tewi sinnu, fa tam kohßam wajag augt un farrõs plestees, un libds ar tewi sinnu tohs sarrus kohßjamus un fargajamus, un libds ar tewi preezajohß, us winnu kufku salkumu un seedeem ffattidamees. Bet abtrafi ne teifschu tohs jaunus laifus labbalus par teem wezzeem, libds famehr scho muhsu laifu seedus redsefchu un derri-geem angleem paleefam. Ja praffisi: „Par labdeem angleem?“ Tad fazzifchu: „Ußschkir Galateru grabmatã 5to nod. 22tro pantu un wehl dafchu zittu pantu.“ Famehr atkal schoß angkus ne redsu; famehr turprettim redsu lappã un seedõs dafchdafchadus tabrus, fas winnus pohita, — tomeht schreetu, teem jauneem laifeem tikpat kã teem wezzeem derrehs. Pahwila kohdinaßchana: „Peeluhfojeet, fa juhs apdohmigi stajagat, ne kã neprahtneefi, bet kã prahta laudis. Nemmat wehrã to laifu, jo tas laifs irraid nils.“ (Gwef. gr. 5, 15, un 16). Schoß wahrdus lai ir mehß turram firdi, jaunã gaddã eestahjoht un luhßsam, lai Deews dohd jaunã gaddã janlu seedu un labbu augtu papillam.

—e.

S i n n a.

1) Luhßsam firnigi pafsteigtees ar Latw. Uwifchu apstelleschana us jaunu gaddu: **Zelgawã** pee Janifchewõla lunga, **Kanahla** eelã, **Folkmanna** namnã, **Rihgã** pee Minus lunga, **Kalku** eelã, jeb pee D. Buchholza lunga, kã jaw isteikts Uwifchu Nr. 49.

2) Kad daudßlahrtigi gan ar raksteem, gan ar mutri Uwifchu lassitaji luhßufchi un wehl luhß, lai wiffas fluddinaßchanaß, ir tirgu ne leekam pafchãß Uwifßes, bet lai peelikunã: **Basnizas** un **Miffiones** sinnas, tad laut gan ihßi negribbedami, ne ween tã jaw fahlfufchi darriht, bet zil spehdami tã darrißim arri jaunã gaddã Zeen. lassitaji lai tadehl tur melle fas tohp fluddinahts.

—g.

B r i h w d r i e k e h t.

No juhẽmallas-gubernements augstas waldischanas puffed: Collegienrath G. Blaesẽ, Censur. Zelgawã, tal 26. Dezembert 1860.

No. 218.